

# Remissyttrande över betänkandet SOU 2025:52 ”Ökad insyn i politiska processer”

Yttrande av branschorganisationen PRECIS

Om PRECIS som organisation – se längst ned

PRECIS tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på betänkandet ”Ökad insyn i politiska processer”.

## Sammanfattning

- PRECIS avstyrker införandet av ett regelverk för registrering av påverkansaktörer och ställer sig kritisk till samtliga delar av kapitel 13
- PRECIS kommentarer inriktar sig på kapitel 13 om insyn i kontakter mellan politiska beslutsfattare och aktörer som vill påverka beslut, samt de delar av bakgrundsbeskrivning i bl.a. kapitel 8 och 9 som har bäring på detta kapitel
- Förslaget strider mot grundlagen genom att det hade behövt leva upp till villkoren för undantag i RF 2 kap. 23 §
- Yttrande- och åsiktsfriheten begränsas av ett offentligt register över åsikter om politiska förslag.
- Förslaget är inte tillräckligt motiverat, och utredaren har inte levt upp till direktivens intentioner att analysera för- och nackdelar utan har tagit för givet att ett register behövs
- Förslaget leder till en omfattande byråkrati som driver kostnader för hela näringslivet och ideell sektor
- Förslagen strider mot likabehandlingsprincipen, genom att exkludera vissa yrkesgrupper och huvudmän
- Förslagen i betänkandet kommer försämma konkurrensen inom PR- och kommunikationsbranschen. Etablerade PR-byråer kommer att ha lätt att leva upp till byråkratin, jämfört med små företag och ideella aktörer
- Två tidigare offentliga utredningar har ansett ett register över åsikter som oförenligt med svensk grundlag

Betänkandets förslag förskjuter den politiska makten till regeringens fördel, vilket skapar en obalans i relation till den riksdag som direkt företräder väljarna.

## Övergripande

PRECIS synpunkter i detta yttrande inriktar sig på kapitel 13 om insyn i kontakter mellan politiska beslutsfattare och aktörer som vill påverka beslut, samt de delar av bakgrundsbeskrivning i bl.a. kapitel 8 och 9 som har bäring på detta kapitel.

I betänkandets kapitel 13 läggs förslag fram om att införa ett helt nytt regelverk för registrering av påverkanskommunikation. Avsnitt 13.2 slår fast själva idén. Avsnitten 13.3 – 13.7 samt 13.12 lägger fast avgränsningar, förutsättningar och definitioner. Avsnitten 13.8 – 13.10 beskriver vad som ska registreras och hur, samt administrationen.

**PRECIS avstyrker förslaget om att införa ett särskilt regelverk för registrering av påverkanskommunikation.**

## Principiella och juridiska invändningar mot registrering

Förslaget att samla uppfattningar och åsikter i ett offentligt register är ett avsevärt ingrepp i enskildas rätt att bilda opinion och medverka i det offentliga samtalet. Ett register kommer att innehålla uppgifter om vad som framförs, men också från vem och till vem. Det innebär i praktiken en registrering av medborgare och politiker som utövar sin rätt till fria samtal.

Den svenska offentlighetsprincipen har sedan mitten av 1700-talet format en eftersträfvansvärd balans mellan det offentligas maktutövning och medborgarnas möjligheter att kräva insyn.

Yttrandefriheten, åsiktsfriheten och rätten att organisera sig är nödvändiga förutsättningar för en aktiv debatt och en hälsosam opposition mot regeringsmakten.

Därtill finns inte heller något skydd för riksdagsledamöter mot fall där en kontakt registreras av en utomstående aktör, trots att den varit oönskad från politikerns sida, eller inte ens har ägt rum. Det kan handla om försök att misskreditera enskilda politiker eller undergräva förtroende för politiska processer, och aktören kan vara fundamentalistiska eller antidemokratiska organisationer eller fientligt sinnade utländska aktörer. Risken för systematisk desinformation om hur de folkvalda agerar är uppenbar, utan att de folkvalda kan försvara sig med annat än att ”ord står mot ord”.

Att börja föra register över åsiktsyttringar för oss till ett sluttande plan bort från den fria åsiktsbildningen.

Kontrollen via registrering innebär dessutom en förflyttning av makt från riksdagen till regeringen. Inom Regeringskansliet finns avsevärt större möjligheter att inhämta synpunkter via protokollförda hearings (som ska vara undantagna enligt avsnitt 13.7.3)

och remissrundor. Riksdagsledamöter som vill söka insikter för att skapa sig en egen uppfattning är hänvisade till att registrera alla sina kontakter.

Den yttersta konsekvensen av detta är att demokratin begränsas och oppositionens förutsättningar att kritiskt ifrågasätta regeringen reduceras, då utrednings- och informationsövertaget kantrar till regeringens fördel. För lite klargörande information kommer flöda in i riksdagen och ledamöternas möjligheter att driva saklig oppositionspolitik minskar. Något som direkt kommer försvaga de politiska partier som är i opposition och minska riksdagens relevans som motvikt till regeringsmakten.

Det torde ligga i riksdagens intresse att värna sin suveränitet och oinskränkta möjligheter att föra dialog med övriga samhället, även i form av företag, företagare och organiserade grupper av intressenter. Utan att detta inbegriper regeringens inblandning.

Att det skett en professionalisering av utbytet mellan folkvalda och de intresserade av politisk dialog är i sig inget argument för att etablera ett regelverk som gör det obligatoriskt för den som sökte kontakt med folkvalda att redogöra för vad detta utbyte innehöll.

Riksdagsledamöterna är direkt valda av det svenska folket. Deras rätt att föra fri dialog med vem de vill, och på det sätt som de själva väljer, är inte regeringens sak att försöka kontrollera, vare sig med direkta eller indirekta metoder.

#### *Särskilt om resonemanget i kapitel 13.12.1*

I kapitel 13.12.1 förs ett resonemang om förslagets förenlighet med grundlagens regler om yttrande- och åsiktsfriheten. Vi vill peka på två brister i resonemanget.

#### ***Förslaget inskränker yttrandefriheten***

Inskränkts yttrandefriheten av förslaget? Nej, säger kommittén på sid 631:

*”Vad gäller kommitténs bedömningar i denna del vill vi först betona att våra förslag på intet sätt påverkar förutsättningarna för det öppna offentliga samtalet i gemensamma angelägenheter av politiskt, religiöst, kulturellt eller annat slag.”*

”På intet sätt” är alltså kommitténs mycket tydliga svar, och samma tvärsäkra ton återfinns också i sammanfattande rutan på sid 625:

*”Våra förslag innebär inte någon som helst begränsning av vad som får yttras eller vilka tankar, åsikter eller känslor som får uttryckas.”*

Detta hade behövt problematiseras betydligt. Det föreslagna regelverket innebär ju att alla kontakter, och innehållet i kontakterna, blir helt offentliga. Ett företag, en intresseorganisation eller en religiös församling måste vara beredda att visa upp i offentligheten vad de pratar om och vilka de pratar med. Därtill kommer risken för kritik, ytterst vite, samt förtroendeskada om man inte varit tillräckligt noggrann i sin

redovisning. Detta innebär helt uppenbara begränsande faktorer i hur enkelt det uppfattas att ta en kontakt med en politiker eller en tjänsteman i riksdag eller regering.

Paradoxalt nog ger kommittén själva på en annan plats i betänkandet ett annat svar. I ett resonemang under avsnitt 13.4, sid 556, diskuteras om den grundläggande registreringsbördan bör ligga på mottagaren av lobbying, alltså politikern/tjänstemannen, eller på avsändaren, alltså organisationen, företaget eller PR-aktören. Där sägs följande:

*”En klar fördel med ett system som lägger ansvaret på beslutsfattare är att det inte försvårar för, eller lägger administrativa bördor på, enskilda som vill ta kontakt med makthavare och framföra synpunkter eller lämna information.”*

Med denna formulering visar kommittén att man inser att det är en begränsande faktor att behöva registrera en kontakt. Detta gör fraserna ”på intet sätt” och ”inte någon som helst begränsning” än svårare att förstå.

Ett register reser alltså en barriär för legitima intressen att delta i det offentliga samtalet, även om detta inte är det uttalade målet. Skyldigheten att lägga resurser på registrering, och att offentligt ange innehållet i dialogen mellan väljare och folkvald, kommer att verka hämmande både på vilka kontakter som tas och på vad som framförs. För näringslivet kan det upplevas särskilt känsligt vilka partier och vilka partiföreträdare som uppvaktas, då det kan uppfattas som att ta partipolitisk ställning och öppna för ifrågasättande och kritik.

Det är för oss obegripligt hur betänkandet så lättvindigt kan hävda att förslaget ”på intet sätt” påverkar yttrande- och åsiktsfriheten.

### ***”Särskilt viktiga skäl” enligt RF 2 kap. 23 §***

Den andra bristen är att betänkandet inte redovisar hur man menar att förslagen lever upp till de mycket högt ställda krav som Regeringsformen reser för inskränkningar i yttrandefriheten. På sid 630 i betänkandet redovisas följande.

*I 2 kap. 23 § regeringsformen ställs vidare upp särskilda krav för begränsningar av just yttrande- och informationsfriheten. Dessa friheter får begränsas med hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen, allmän ordning och säkerhet, enskildas anseende, privatlivets helgd eller förebyggandet och beivrandet av brott eller i övrigt endast om särskilt viktiga skäl föranleder det (första stycket). Vidare betonas att, vid bedömandet av vilka begränsningar som får göras, särskilt beakta vikten av vidast möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet i politiska, religiösa, fackliga, vetenskapliga och kulturella angelägenheter (andra stycket).*

Om man skulle acceptera betänkandets slutsats att förslaget ”på intet sätt” påverkar yttrandefriheten hade någon närmare analys inte behövts här. Men vi menar, som framgått ovan, att attraktiviteten i att delta i den politiska debatten minskar genom kravet på registrering och risken för att begå fel. Om så är fallet behöver det nya

regelverket knyts till ”hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen, allmän ordning och säkerhet, enskildas anseende, privatlivets helgd eller förebyggandet och beivrandet av brott”. Så är inte fallet. Som alternativ hade förslaget behövt bedömas i ljuset av kravet på ”särskilt viktiga skäl”. Betänkandet gör inte ens någon ansats att analysera detta.

Vi menar sammantaget att förslaget strider mot grundlagen.

***Förslaget är inte tillräckligt motiverat, och betänkandet gör aldrig någon avvägning mellan för- och nackdelar***

Avsnitt 13.2, på sidorna 541-547, innehåller den bärande delen av motiveringen till att införa ett register över påverkanskommunikation. De argument som framförs där är:

- Rekommendationer från utomstående organ
- Att offentlighetsprincipen har begränsningar
- Risk för vänskapskorruption
- Risk för infiltration av kriminella nätverk

PRECIS saknar här två saker. Dels hade flera av argumenten behövt sättas i sammanhang till hur påverkanskommunikation går till i praktiken, och vilka delar av denna praktiska verklighet som kan utgöra problem, dels hade en avvägning bort ske mellan de argument som framförs och de nackdelar som ett register medför – både principiella och praktiska. I direktiven (sid 21, längst ned, andra punkten) sägs tydligt att utredningen ska ”bedöma för- och nackdelar med en reglering”. Någon sådan bedömning finns inte i betänkandet. I stället utgår man ifrån att en reglering behövs.

I sammanhanget vill PRECIS påpeka det anmärkningsvärda i att en utredning har genomförts inom ett väl utvecklat och professionaliserat område, men utan att vi som verkar inom området har beretts möjlighet att delta. Det normala vid statliga utredningar är att knyta expertkunskap till utredningen genom expertgrupper eller referensgrupper. En utredning om byggbranschen har naturligen medverkan av byggbranschens branschföreningar och fackföreningar, m.m. Ofta är detta förenat med möjlighet att få ge synpunkter på texter och formuleringar som annars riskerar bli helt irrelevanta eller bygga på missuppfattningar. Vi gör inte anspråk på att påverka vilka slutsatser betänkandet landar i, men vi hade kunnat ge goda råd och synpunkter om hur kontakter normalt går till. Vi återkommer nedan med ett par exempel där utredningen uppenbarligen inte riktigt har den förståelse för ”verkstadsgolvet” som krävs.

Låt oss då titta på de fyra punkter som betänkandet ändå listar i sitt resonemang om varför ett register är påkallat.

Betänkandet är väldigt gediget i sin internationella utblick. På varje punkt där det finns erfarenheter att hämta från andra länder, och **rekommendationer från internationella organisationer**, görs förtjänstfulla analyser och rimliga avvägningar. Men det är inte samma sak som att, i en svensk kontext, göra avvägningen av för- och nackdelar. Den gängse gången blir i betänkandet i stället att först titta på vilka alternativa lösningar som gjorts i andra länder och vad som rekommenderats av internationella organ, därefter

inom ramen för detta välja en metod för genomförande. Så görs i avsnitten 13.3 – 13.7 på punkt efter punkt. Men det är inte samma sak som att avväga mellan för- och nackdelar för svensk del. Intrycket är att kommittén har fäst så stor vikt vid sådana internationella rekommendationer och förebilder att det har fått ersätta behovet av en avvägning mellan för- och nackdelar. Men faktum kvarstår att kommittén här inte levt upp till sina direktiv. Att Finland har valt en viss lösning, eller att OECD har uttalat en generell rekommendation, innebär inte per automatik att detta är en bärande fördel för att införa en sådan lösning i Sverige.

Argumentet att **offentlighetsprincipen har begränsningar** är inte särskilt starkt. Vad avser handlingars offentlighet är det PRECIS uppfattning att regelverket är robust, rättvist mellan aktörer och heltäckande. Att ”offentlighetsprincipen inte kan utnyttjas av enskilda” ges mycket stor vikt, men stämmer det? Resonemanget bygger dels på gränsdragningen mellan riksdagsledamöters partipolitiska roll och deras offentliga uppdrag, dels på påstådda brister i att diarieföra muntliga kontakter. PRECIS erfarenhet är att dessa gränsdragningar sällan eller aldrig innebär problem. Skriftliga kontakter sker med full vetskap om att offentlighetsprincipen kan komma att åberopas. Betänkandets slutsats att muntlig information faller utanför stämmer inte med vår erfarenhet. Låt oss påpeka att muntliga uppgifter som har betydelse för ett ärende ska antecknas. Detta framgår bl.a. av Förvaltningslagen 27 § och är väl utvecklad och etablerad praktik. I realiteten är det nog omöjligt att föreställa sig att konkret information av värde i ett formellt ärende av den typ kommittén siktar in sig på som tillförs beredningen muntligen inte också skulle lämna spår i det skriftliga materialet – och paradoxalt nog har kommittén själva i flera fotnoter gjort just sådana anteckningar från möten, bl.a. med oss från PRECIS.

Kommitténs hänvisning till andra länders registerlösningar saknar ofta relevans för Sverige, just eftersom få länder har en lika långtgående insyn i offentligt beslutsfattande som Sverige, samtidigt som graden av korruption inom svensk förvaltning på alla nivåer är ytterst låg. Men i de fall SOU 2025:52 ser potentiella risker med ökad otillbörlig påverkan inom politiskt beslutsfattande vill PRECIS påminna om att kommittén gör tydligt att det redan finns lagstiftning som kriminaliserar dylikt.

Påståendet i en rubrik på sidan 543 att ”risken för **vänskapskorruption** är relativt stor i Sverige” är mycket svårt att förstå. Det saknar täckning i texten som följer, och bygger sannolikt på en relativ jämförelse med andra typer av korruption, dvs. i praktiken att ”äka” korruption med mutor eller utpressning är så försvinnande ovanlig, att även en låg nivå av vänskapskorruption är relativt sett värd att uppmärksamma. Men läsaren förleds av rubriken att tro att vänskapskorruption är ett större problem i Sverige än i andra länder. Inte heller denna del av motiveringen bakom behovet av lagstiftning imponerar.

Risken för **infiltration av kriminella nätverk** är den sista punkten som nämns. Exakt hur registret kommer att motverka denna risk är svårt att förstå och förklaras inte heller närmare. För att uttrycka sig försiktigt så förefaller det osannolikt att aktiviteter med koppling till kriminalitet kommer att anmälas frivilligt.

Vi saknar en avvägning, och vi saknar även en övertygande motivering till hur den föreslagna modellen kan anses proportionerlig gentemot målet att öka transparensen i de politiska beslutsprocesserna. Det förblir oklart vilket problem kommittén avser sig vilja lösa och om det föreslagna registret kommer uppnå detta.

Det sagda leder oss till två slutsatser.

- Förslaget lever inte upp till direktivens krav på en avvägning
- Förslaget lever, även av denna orsak, inte upp till regeringsformens krav på ”särskilt viktiga skäl” som vi nämnt ovan

## Praktiska invändningar och avgränsningar

### Byråkrati, kostnader och hinder mot små aktörer

Att avkräva de som vill interagera med det politiska systemets olika institutioner att anmäla varje sådan interaktion i ett register är att bygga upp en byråkrati som kommer kosta såväl det offentliga som de registrerande mycket tid och mycket pengar.

Den svenska modellen att kombinera medborgarnas insyn i det offentliga göranden med öppenhet att fritt bilda opinion bör i möjligaste mån värnas från olika regelverk som i huvudsak kommer skapa en illusion av transparens, samtidigt som interaktionen med det offentliga försvåras och fördyras för intressenter som anser sig ha något att tillföra samhällsdebatten.

Gränsdragningsproblem kommer att uppstå. En del aktörer kommer registrera i för hög omfattning, en del i för låg. Eftersom det saknas mekanismer för uppföljning och överprövning kommer inte heller någon enhetlig praxis att kunna utvecklas. Resursstarka och välorganiserade aktörer kommer rent praktiskt att kunna hantera den ökande administrativa bördan, om än till kostnader. Småföretag, mindre föreningar och små intresseorganisationer kommer att få det svårare. Detta ger en fördel för etablerade och resursstarka aktörer. Byråkratin blir inte jämbördig, vilket även kommittén själva konstaterar på sid 20, längst ned, med ett resonemang att för mycket betungande byråkrati ”kan påverka jämlikheten i möjligheterna att påverka”, samt på sid 609. Samma resonemang förde även Demokratiutredningen år 2000 (referat i betänkandet, sid 167).

Det kommer rimligen bli ytterst vanskligt för Kammarkollegiet att bedöma sanningshalten i de rapporterade uppgifterna, hur långtgående krav som än utformas. Det är svårt att se hur en kontrollfunktion skulle kunna utformas som skingrar alla tänkbara tvivel och misstankar om att inga försök utöver de registrerade har genomförts med målet att på ett eller annat sätt försöka påverka en enskild politiker.

Den demokratiska processen vinner på bredast möjliga diskussion, mellan så många som möjligt. Förslaget i betänkandet misstänkliggör intressenternas avsikter och lägger en byråkratisk börda på kontakter mellan de som har en uppfattning de anser relevant

och sina politiker, vilket kommer att hämma kontakterna, till men för beslutsunderlag och kvalitet i beslut.

I det föregående har vi anfört våra skäl till varför förslaget om ett register för påverkanskommunikation inte bör genomföras. Skulle förslaget ändå tas vidare vill vi framföra några punkter där det är viktigt att justeringar sker. Vi är fortfarande emot själva grundidén, men tar oss ändå friheten att ge synpunkter på följande enskildheter.

### **Avsnitt 13.3 – vad är ett ”pågående ärende”**

Förslaget till ny lagstiftning har en viktig distinktion mellan vad som omfattas av påverkanskommunikation – nämligen att den ska vara knuten till någon form av pågående ”ärende” hos mottagaren av påverkan. Det är rimligt. Registrering av allmänna politiska diskussioner på den övergripande nivån av ”vilket slags samhälle vill vi se”, hur starkt bör det sociala skyddsnätet vara” eller ”vilket skattetryck klarar vi” lämpar sig särskilt illa för registrering.

Avsnitt

### **Avsnitt 13.3 – avgränsning av ”påverkanskommunikation”**

Den definition av påverkanskommunikation som lanseras har tre varianter:

1. Kontakt för egen räkning
2. Kontakt för annans räkning
3. Råd och stöd till annan som har kontakt

Nummer 1 och nummer 2 är begripliga, men nummer 3 är svår att förstå och går inte att motivera ens med det resonemang som kommittén för angående registret i stort.

På sidan 553 och sidan 555 finns resonemang om varför ”råd och stöd” ska omfattas. På sid 553 sägs:

*”Skillnaden är inte särskilt stor mellan att hålla i kontakterna för en klients räkning eller att stå bredvid och ge råd medan klienten själv håller i kontakterna. De PR-konsulter som kommittén har haft kontakt med har förklarat att båda dessa varianter förekommer i hög utsträckning, beroende på vad klienten önskar och andra omständigheter. Det finns ett intresse av insyn i vem som är involverad i kontakterna som konsult, även när konsulten håller sig i bakgrunden.”*

Dessa formuleringar visar tydligt varför det är en brist att kommittén inte har knutit expertkunskap till sig. Beskrivningen att vi som rådgivare ”står bredvid och ger råd” eller ”håller oss i bakgrunden” är en märklig schablonbild av vad som i verkligheten är en mängd olika komplexa situationer där vår rådgivning inte alltid ligger nära i tiden till en påverkanskontakt.

Ett exempel på uppdrag för en public-affairs-konsult kan vara att träffa en kund vid fyra-fem tillfällen och diskutera förutsättningarna för en viss politisk beslutsprocess, men utan att detta leder till konkreta åtgärder. Kunden behöver förstå en fråga bättre och skaffar sig den kunskapen. Om kunden ett år senare, helt utan medverkan från konsulten, och långt efter att uppdraget är slutfört, deltar i ett politiskt möte och har med sig en power-point-bild med slutsatser från konsultens rådgivning - ska detta då alltså registreras av konsulten? Det är extremt långsökt, och den enda motiveringen rymmer sig i orden "det finns ett intresse" i frasen som är citerad här ovan. Det kräver i så fall att man har en långtgående intern rapportering av rådgivning som någon gång i framtiden kan komma att användas av kunden. Det är inte rimligt.

I ett annat sammanhang har kommittén själv skrivit, apropå varför det inte bör vara mottagaren av påverkanskommunikation som ska vara skyldig att registrera (sid 557 i betänkandet):

*"De politiska beslutsfattarna har inte alltid full information om aktören, vem den företräder eller syftet med påverkansaktiviteterna. Full kunskap om det är det aktören som har. Om beslutsfattaren skulle lämna uppgift om detta så skulle det vara andrahandsuppgifter från aktören, och de skulle knappast kunna hållas ansvariga för om uppgifterna är korrekta eller inte. De uppgifter som politiska beslutsfattare kan anmäla är antagligen oftast knapphändiga och erbjuder inte särskilt mycket insyn."*

Precis det resonemanget gäller för den rådgivning back-office som en konsultbyrå ger, och där vi ofta inte kan veta om kunden väljer att använda rådgivningen i politiska kontakter.

### **Avsnitt 13.6.6 och 13.6.7 – flera aktörer omfattas**

Om ett register ska införas är det rimligt att det ger en jämlik spelplan mellan olika typer av jämförbara påverkansaktörer, och vi delar därför kommitténs slutsats att både arbetsmarknadens parter och religiösa organisationer bör omfattas.

### **Avsnitt 13.7.2 undantag för advokaters tystnadsplikt**

I lagförslaget finns ett undantag för allt det som faller under frasen "sådan verksamhet som omfattas av advokaters eller deras biträdens tystnadsplikt". Det är en bred formulering, och den innebär i praktiken att det räcker med att aktören är en advokatbyrå för att undantaget ska gälla. Mellan advokatbyråer, revisionsbyråer, managementkonsulter, public-affairs-byråer m.m. finns det en omfattande branschglidning och gråzon för "regulatory affairs", som kan hanteras utifrån flera olika av dessa typer av rådgivares perspektiv. Det vore olyckligt om exakt samma rådgivning inom påverkanskommunikation måste registreras av vissa aktörer, men inte av andra.

Ta exemplet att en viss skatt planeras och ärendet sänts ut på remiss. För att analysera läget vänder sig företag A till en advokatbyrå och företag B till en PR-firma. Båda aktörerna tar fram en serie bakgrundsfakta och kloka argument för hur den föreslagna

skatten kan få negativa och oväntade konsekvenser. Dessa fakta och argument används senare av företagen både för ett remissyttrande och för ett par möten med politiker. Vad finns det för bärande skäl till att bara PR-firman måste registrera detta, men inte advokatbyrån? Undantaget för advokatsekretess behöver ses i samband med motivet till denna sekretess. Här synes den finländska lösningen vara rimligare avgränsad, i vart fall såvitt denna får förstås när man ser hur detta beskrivs i betänkandet: "...vid fastställande av en klients juridiska ställning, biträdande av en klient i ett förvaltningsärende, rådgivning som rör tillämpning av rättsnormer eller annan juridisk rådgivning i anknytning till klientens verksamhet." (sid 591).

#### **Avsnitt 13.8.4 – årlig redovisning av generella resurser**

Även om ett register skulle övervägas framstår det som mycket långsökt vilken samhällsnytta en allmän redovisning av årsarbetskrafter eller resurser skulle tillföra. Alla PR-byråer som är aktiebolag (merparten av branschen) omfattas redan av offentlighet genom årsredovisningar m.m. Ingen motivering till behovet anförs i betänkandet, hela resonemanget baseras på orden "vi anser att".

### **Om PRECIS**

PRECIS är en branschorganisation bestående av medlemmar vilka är konsultföretag och rådgivare verksamma inom PR och kommunikationsbranschen.

PRECIS är av uppfattningen att i ett öppet och demokratiskt samhälle har alla rätt att uttrycka sina uppfattningar och försöka övertyga.

Medlemsföretagen i PRECIS tillhandahåller rådgivning till sina uppdragsgivare i deras kommunikation med olika intressenter. Genom professionell rådgivning rörande kommunikationsstrategier underlättar våra medlemmar interaktionen mellan beslutsfattare och övriga samhället.

Offentligt beslutsfattande baseras regelmässigt på synpunkter inhämtade från olika intressenter i samhället. Det bidrar till bättre konsekvensanalyser och ingår i vissa fall i det krav på beredning av regeringsärenden som framgår av Regeringsformen. Dessa bör i möjligaste mån ges samma förutsättningar att göra sin röst hörd.

PRECIS har etablerat normer för god sed i branschen och som bl.a. reglerar intressekonflikter och kontakter med politiska beslutsfattare. Normerna innehåller sanktionsmöjligheter och ett brott kan ytterst leda till uteslutning från branschorganisationen.